

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
Шаран В. Л.

Ініціали та прізвище

Вересня 20 19 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ ЗА ПРОФІЛЕМ МАЙБУТНЬОЇ РОБОТИ

Назва

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
 Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія
 Освітня програма Фізична терапія, ерготерапія
 Навчально-науковий інститут фізичної культури і здоров'я
 Кафедра здоров'я людини та фізичної реабілітації

Дані про практику

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг практики (кредити ЄКТС)	Особливість проведення практики	Вид контролю
Денна	II*	4	270/9	Згідно з графіком навчального процесу упродовж 6 тижнів	Диф. залік
	IV	8			
Заочна	II*	4	270/9	В індивідуальному порядку впродовж семестру (6 тижнів)	Диф. залік
	IV	8			

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки бакалавра (120 кредитів ЄКТС, 240 кредитів ЄКТС).

Розробники:

[Підпис]
Підпис

Н.Р. Закаляк, к мед.н., доцент
Ініціали та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

[Підпис]
Підпис

О.Г. Матрошилін, к мед.н., доцент
Ініціали та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

Погоджено керівником групи забезпечення спеціальності

[Підпис]
Підпис

І.С. Флюнт, д мед.н., професор
Ініціали та прізвище керівника, науковий ступінь та вчене звання

Схвалено на засіданні кафедри здоров'я людини та фізичної реабілітації.

Протокол № 8 від 25 серпня 20 19 р.

Завідувач кафедри

[Підпис]
Підпис

Флюнт І.С.
Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового інституту фізичної культури і здоров'я.

Протокол № 6 від 27 серпня 20 19 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № 7 від 17 вересня 20 19 р.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Важливою ланкою у системі практичної підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія в навчально-науковому інституті фізичної культури і здоров'я є практика за профілем майбутньої роботи. Під час проходження практики студент має змогу перевірити набуті в процесі навчання теоретичні знання та засвоїти практичні уміння й навички з фахових дисциплін.

Мета: практика за профілем майбутньої роботи спрямована на поглиблення, вдосконалення і закріплення практичних умінь і навичок, необхідних для професійної діяльності майбутніх фізичних терапевтів і ерготерапевтів у закладах лікувально-профілактичного, санаторно-курортного, оздоровчо-реабілітаційного типів, у закладах соціального забезпечення та інклюзивної освіти.

Завдання:

- ознайомити студентів з видами, умовами та обставинами професійної діяльності в конкретних лікувально-профілактичних, оздоровчо-реабілітаційних, соціальних закладах;
- розвинути та вдосконалити сукупність професійних практичних вмінь і навичок фахівця з фізичної терапії та ерготерапії для відновлення здоров'я, порушеного травмами і захворюваннями різних систем і органів, або формування і розвитку компенсаторно-пристосувальних навиків при обмеженні життєдіяльності з метою підвищення якості життя пацієнтів;
- сформувати, розвинути і закріпити комплекс морально-психологічних якостей, як невід'ємної частини професійної підготовки фізичного терапевта та ерготерапевта для провадження ними майбутньої професійної діяльності;
- сприяти вибору сфери майбутньої професійної діяльності.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Практика є невід'ємною складовою освітньої програми підготовки фізичних терапевтів і ерготерапевтів першого бакалаврського рівня вищої освіти. Передумовою для закріплення теоретичних знань, набуття й удосконалення практичних умінь та навичок в галузі охорони здоров'я, відповідних компетентностей зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія, є вивчення раніше ряду дисциплін, а саме: кінезіології, масажу реабілітаційного, основ фізичної терапії та ерготерапії, основ діагностичних досліджень у фізичній реабілітації, фізичної реабілітації при захворюваннях

внутрішніх органів, фізичної реабілітації при порушеннях опорно-рухового апарату, фізичної реабілітації при захворюваннях нервової системи, фізичної реабілітації при хірургічних захворюваннях, вікової анатомії та фізіології, функціональної анатомії, оздоровчих видів рухової активності, лікувальної фізкультури.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРАКТИКИ

Освітньою програмою професійної підготовки фізичних терапевтів і ерготерапевтів передбачені результати навчання, які будуть формуватися під час проходження студентами практики за профілем майбутньої роботи, і які спрямовані на вирішення цілого ряду завдань для подальшого навчання за освітньою програмою і майбутньої професійної діяльності.

Очікуваними програмними результатами практики є:

- Визначати симптоми та синдроми поширених захворювань людини; адекватно вибирати методи й інструменти оцінки/діагностики, відповідно до наявних у пацієнта/клієнта порушень та індикаторних станів за міжнародною класифікацією функціонування (МКФ).
- Застосовувати методи й інструменти оцінки/діагностики для вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, трактувати отриману інформацію, демонструючи доказове прийняття рішень.
- Демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.
- Прогнозувати, планувати, встановлювати та коректувати цілі, реалізовувати індивідуальну програму фізичної реабілітації відповідно до наявних ресурсів і оточення.
- Продемонструвати уміння здійснювати заходи фізичної реабілітації для корекції порушень структури/функцій організму, ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень участі в заняттєвій діяльності (активності).
- Безпечно та ефективно використовувати пристрої, прилади та обладнання для проведення реабілітаційних заходів; пристрої та обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта; технічні допоміжні засоби пересування та самообслуговування.
- Оцінювати результати виконання реабілітаційної програми з використанням відповідних засобів вимірювання та модифікації поточної діяльності
- Демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і

професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, участі у мультидисциплінарному спілкуванні.

- Демонструвати уміння проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Загальну організацію проходження практики та контроль за її проведенням здійснює керівник практики від університету.

В інституті відповідальними за організацію і проведення практики є дирекція інституту та інститутський керівник практикою. Навчально-методичне керівництво і контроль за виконанням програми практики забезпечує викладацький склад кафедри здоров'я людини та фізичної реабілітації.

Студенти інституту скеровуються на практику в заклади, з якими університет уклав угоди на предмет проходження практики студентами спеціальності 227 Фізична реабілітація, 227 Фізична терапія, ерготерапія. Під час практики студенти працюватимуть на посадах фахівця з фізичної реабілітації, фізичного терапевта, ерготерапевта, інструктора з лікувальної фізкультури, інструктора з трудової терапії, масажиста.

Розподіл студентів за базами практики готує дирекція інституту разом з інститутським керівником практики. Для підготовки наказу по університету, інститут за два тижні до початку практики готує інформацію, в якій вказуються термін проведення практики студентами, відомості про студентів (прізвище та ініціали, спеціальність, група, база проходження практики, керівники практики від кафедри).

Обов'язки керівника практики від інституту:

1. Розподіляє студентів за базами практики.
2. Перед початком практики організовує і проводить настановчу консультацію з питань проходження практики.
3. Контролює роботу методичних керівників практикою від кафедри, вживає заходи з ліквідації недоліків у її організації та проведенні.
4. Перевіряє звітну документацію студентів за результатами проходження практики.
5. Бере участь в обговоренні проблемних питань щодо організації та проведення практики студентів та вживає заходів щодо її покращення.

Навчально-методичне керівництво практикою і контроль за виконанням програми практики здійснюють **керівники практики від кафедри**, в обов'язки яких входить:

1. Подання на базу практики списку студентів та узгодження з керівником

бази практики змісту завдань для студентів.

2. Проведення інструктажу про порядок проходження практики, інструктажів з охорони праці та протипожежної безпеки.
3. Інформування студентів-практикантів про систему звітності за результатами проходження практики.
4. Контроль за проходженням студентами практики.
5. Приймання диференційованого заліку з практики.
6. Участь у засіданнях кафедри та вченої ради інституту з питань обговорення результатів проходження студентами практики.

Обов'язки клінічного керівника практики від бази зазначені в угодах між університетом і базами практики.

Обов'язки студента-практиканта:

1. Своєчасно приступити до проходження практики;
2. Підпорядковуватись правилам внутрішнього розпорядку лікувальних і реабілітаційних закладів, дотримуватись професійної етики, конфіденційності, субординації, поведінки та відповідної форми одягу.
3. Виконувати розпорядження медичного персоналу лікарні, пов'язані з порядком проходження практики.
4. Якісно та в повному обсязі виконувати усі завдання, передбачені програмою практики, нести відповідальність за виконану роботу.
5. Відповідати за належну особисту підготовку до практичних дій, обумовлених конкретним діагнозом пацієнта чи конкретною ситуацією
6. Своєчасно оформити передбачену програмою документацію про проходження практики та скласти диференційований залік.

5. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Практика за профілем майбутньої роботи проводиться в обсязі надання реабілітаційної допомоги пацієнтам з порушенням діяльності опорно-рухового апарату, серцево-судинної та дихальної систем, з неврологічними порушеннями. Тривалість практики 6 тижнів.

Завданнями студентів на практиці є:

1. Опрацювати джерела літератури з неврології, педіатрії, ортопедії, травматології чи геріатрії, в яких висвітлюються питання реабілітації (фізичної терапії, ерготерапії) осіб з такими нозологічними формами захворювань та їх наслідками, при яких надають реабілітаційну допомогу в реабілітаційному закладі, відділенні чи підрозділі за місцем проходження практики магістром. Особливу увагу необхідно звертати на патологічні симптоми захворювання чи ушкодження, зумовлені ними порушення функцій і обмеження життєдіяльності, заходи реабілітаційного впливу.

Результати вивчення літературних джерел викласти на 3-4 аркушах друкованого тексту.

2. Опрацювати спеціальну літературу, присвячену мультидисциплінарній команді в реабілітаційному процесі. Описати професійний та кількісний склад команди, форми роботи її членів, їхні завдання та методи роботи, узгодження між собою цілей реабілітації, планування реабілітаційного втручання (2-3 аркуші друкованого тексту).

3. Спостерігати за роботою реабілітологів, фізичних терапевтів, ерготерапевтів, які працюють на базі практики з метою подальшої активної участі в реабілітаційному процесі.

4. Проводити оцінку стану пацієнта:

- збирати анамнез, опитуючи пацієнтів (членів його сім'ї, лікарів);
- проводити обстеження, обираючи адекватні методи обстеження (тести), які прийняті у фізичній терапії та ерготерапії, відповідно до стану пацієнта, враховуючи патологічні розлади органів та систем хворого чи особи з обмеженням життєдіяльності;
- проводити педагогічні спостереження, застосовуючи різноманітні вимірювання та оцінювальні шкали;
- проводити тестування рівня функціонування основних систем організму;

5. Планувати індивідуальну програму реабілітаційних заходів:

- аналізувати інформацію зібрану з медичних записів (у пацієнта, членів сім'ї, лікарів, реабілітологів);
- виявляти основні проблеми та складати реабілітаційний прогноз;
- визначати короткотермінові та довготермінові цілі;
- вибирати відповідні методи реабілітації, включаючи їх послідовність, частоту та тривалість;

6. Проводити реабілітаційні втручання (заходи), використовуючи різні форми лікувальної фізичної культури, методи масажу, механотерапію, фізіотерапію, ерготерапевтичні маніпуляції;

7. Забезпечувати поточний та етапний контроль за станом пацієнта з оцінкою ефективності проведення фізичної терапії та ерготерапії й аналізом отриманих результатів у процесі реабілітації:

- спостерігати за симптомами та реакцією пацієнта на реабілітаційне втручання;
- вносити корекцію у програму, враховуючи результати спостереження та повторні обстеження пацієнтів;
- надавати чіткі та стислі вказівки пацієнтам та членам сім'ї для заохочення та досягнення оптимального результату;
- надавати практичні рекомендації пацієнтові (членам сім'ї) щодо

подальшого відновлення функцій, правильного поводження (переміщення, адаптаційного обладнання);

- надавати долікарську допомогу при невідкладних станах;

8. Співпрацювати в процесі проходження практики з медичним персоналом та пацієнтами лікувально-реабілітаційного закладу, дотримуючись деонтологічних принципів спілкування: зберігати конфіденційність інформації про пацієнта, уникаючи обговорення її зі сторонніми особами.

9. Кожного дня у щоденнику (за наведеним нижче зразком) студент-практикант описує роботу з пацієнтами, виконану особисто або беручи в ній участь (*активність (діяльність) упродовж дня*). Обов'язково вказує ціль роботи (*цілі активності*).

Дата і години	Активність (діяльність) упродовж дня	Цілі активності	Підсумок (роздуми)	Підпис клінічного керівн. практики

Наприкінці кожного дня студент-практикант підсумовує здобутий досвід професійної діяльності (*підсумок (роздуми)*), використовуючи наведену нижче модель запису, і на початку наступного робочого дня обговорює його зі своїм клінічним керівником практики.

Модель запису звіту (роздумів)

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Підготувати відео звіт чи мультимедійну презентацію «Моя практика за профілем майбутньої роботи» орієнтованим обсягом 20–25 слайдів для демонстрації її під час захисту практики.

7. ЗМІСТ ТА ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНИХ МАТЕРІАЛІВ

Після завершення практики, студенти повинні здати керівникові практики в інституті наступну документацію:

1. Щоденник практики.
2. Результати опрацьованих тематичних літературних джерел.
3. Відеозвіт чи мультимедійну презентацію «Моя практика за профілем майбутньої роботи».
4. Характеристику на студента, яку підписує клінічний керівник практики (керівник від бази практики) і завіряє мокрою (круглою) печаткою лікувально-реабілітаційної установи.
5. Карту оцінювання практики (клінічний керівник практики оцінює практичну діяльність студента-практиканта наприкінці практики).

Щоденник практики за профілем майбутньої роботи містить наступну інформацію:

- а) індивідуальний план роботи студента на період проходження практики;
- б) опис бази проходження практики;
- в) у хронологічній послідовності студент вносить у щоденник дані про проведenu роботу, яку він виконував особисто або брав участь у її виконанні під час проходження практики у відділеннях відновного лікування лікувально-профілактичного закладу (робота фізичного терапевта та ерготерапевта в залі ЛФК, кабінеті лікувального масажу, у кабінетах фізіобальнеотерапії, в кабінеті ерготерапевта та ін). Записи в щоденнику кожного дня перевіряє та візує керівник практики в лікувально-реабілітаційному закладі (або уповноважена ним особа - клінічний інструктор) і раз на тиждень – керівник практики від інституту.
- г) текстовий звіт про проходження практики, в якому необхідно відобразити результати практики, позитивні сторони практики, зауваження з виокремленням проблемних питань та надати пропозиції щодо вдосконалення програми практики.

8. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

Практика за профілем майбутньої роботи завершується диференційованим заліком, який приймає кафедральний керівник практики.

Критерієм якості проходження практики є оцінка клінічним керівником практичної діяльності студента, яку керівник виставляє в “Карті оцінювання практики”.

При виставленні загальної оцінки з практики враховуються оцінки за всі види діяльності студента-практиканта. За результатами проходження практики студент може отримати максимально 100 балів, розподіл яких за видами діяльності студента-практиканта наведений нижче.

№з.п.	Види діяльності студента-практиканта	Бали
1	Практична діяльність студента на базі практики - оцінка клінічного керівника в “Карті оцінювання практики”.	40
2	Оформлення щоденника практики, який включає звіт про проходження практики	20
3	Результати опрацьованих тематичних літературних джерел.	15
4	Співбесіда з кафедральним керівником практики	5
5	Відеозвіт або мультимедійна презентація «Моя практика за профілем майбутньої роботи».	20
6	Загальна кількість балів	100

Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Шкала оцінювання університету (в балах)	Національна шкала оцінювання	Оцінка з заліку	Шкала ECTS		
			Сумарна оцінка (в балах)	Оцінка за шкалою ECTS	Визначення
90 -100	“відмінно”	“зараховано”	94-100	A	<i>Відмінно</i> – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
75-89	“добре”		87-93	B	<i>Дуже добре</i> – вище середнього рівня з кількома помилками
			70-86	C	<i>Добре</i> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
60-74	“задовільно”		63-69	D	<i>Задовільно</i> – непогано, але зі значною кількістю недоліків

			50-62	Е	<i>Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії</i>
0-59	“незадовільно”	“не зараховано”	40-49	FX	<i>Незадовільно – потрібно працювати, перед тим як отримати екзамєн (залік)</i>
			0-39	F	<i>Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота</i>

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Вовканич А. С. Вступ до фізичної реабілітації : навчальний посібник / А. С. Вовканич. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 184 с.
2. Закон України “Про систему реабілітації в Україні” (Проект) від 2.10.2017р. [електронний ресурс]. Режим доступу: <https://novynarnia.com/2017/10/02/zakon-ukrayini-pro-sistemu-reabilitatsiyi-v-ukrayini-proekt/>
3. Использование «Канадской оценки выполнения деятельности (CORM)» для оценки потребностей клиента: методическое пособие/Е.В. Ключкова, С.Б. Мальцев– Душанбе, 2010. – 37с.
4. Камаева О.В. Мультидисциплинарный подход в ведении и ранней реабилитации неврологических больных: методическое пособие. Часть 5. Физическая терапия / Камаева О.В., Буракова З.Ф., Зычкова О.Б. - Санкт-Петербург, 2003. - 42с.
5. Камаева О.В. Мультидисциплинарный подход в ведении и ранней реабилитации неврологических больных: методическое пособие. Часть 6. Эрготерапия / Камаева О.В., Буракова З.Ф., Зычкова О.Б. - Санкт-Петербург, 2003. - 40с.
6. Мальцев С.Б. Оценка ежедневной активности, участия в жизни общества и качества жизни: учебное пособие / Мальцев С.Б. – Душанбе, 2010. – 63с.
7. Сара Тайсон и др. Начните двигаться! Руководство по восстановлению двигательных функций после перенесенного инсульта / Сара Тайсон и др. - Санкт-Петербург, 2001.-84с.
8. Сухова Л. С. Основы медико-социальной реабилитации (окупуациональная терапия) / Сухова Л. С. – М.: Издательство «Свято-Димитриевское училище сестер милосердия», 2003. – 80 с.2
9. Физическая терапия и эрготерапия как новые специальности для Республики Таджикистан: методическое пособие / Е.В. Ключкова, С.Б. Мальцев – Душанбе, 2010. – 46с.

б) додаткові:

10. Инсульт: програма возврата к активной жизни / ВОЗ. Бозенко Н.П., Алексеенко Ю.В.-М. : Мед.лит., 2004. - 256с.
11. Камаева О.В. Мультидисциплинарный подход в ведении и ранней реабилитации неврологических больных: методическое пособие. Часть 1. Мультидисциплинарный подход. Организация Инсультного Блока / Камаева О.В., Буракова З.Ф., Зычкова О.Б. – Санкт-Петербург, 2003. – 33с.
12. Кобялковская Е.Е. Сборник «Возможности»: современные подходы и технологии реабилитации и развития детей с ОВЗ / Кобялковская Е.Е. - Пермь: Полиграф Сити Пермь, 2017. – С. 170.
13. **Основні принципи реабілітації хворих, що перенесли інсульт** [електронний ресурс]. Режим доступу: <https://reabilitatsia.com/osnovni-printsipi-reabilitatsiyi-hvorih-shho-perenesli-insult-reabilitatsiya/>
14. **Рокошевська В.В. Фізична реабілітація хворих після перенесеного мозкового геморагічного інсульту в умовах стаціонару: методичний посібник / В.В. Рокошевська. - Л. : ПП. Сорока Т. Б., - 2010 - 96с.**
15. Сфера діяльності фізичного терапевта [електронний ресурс]. Режим доступу:
http://www.physrehab.org.ua/tl_files/Docs/Sfera_diyalnosti_final_web.pdf
16. **Что необходимо знать и делать, чтобы выжить с инсультом в Украине** [електронний ресурс]. Режим доступа:
https://zn.ua/HEALTH/nash-insult-byi-nam-naukoy-298331_.html
17. Шкалы, тесты и опросники в медицинской реабилитации / под ред. А. Н. Беловой, О. Н. Шепетовой. – М. : Антидор, 2002. – 440 с.

в) електронні ресурси:

18. <http://manual-pt.sdc-eu.info>.
19. <http://fgosovz24.ru/assets/files/usloviya-realizacii/metod-kopilka/ergoterapiya.-metodicheskoe-posobie.pdf>
20. <http://www.booksmed.com/nevrologiya/3166-multidisciplinarnyy-podhod-v-vedenii-i-ranney-reabilitacii-nevrologicheskikh-bolnyh-kamaeva-ov.html>